

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

“Erzurum Tarihi Yapılarını Tanıtma”

Proje Kodu: 635AE8FD7D7F9

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Arş. Gör. Dr. Burak Muhammet GÖKLER

Kasım, 2022

ERZURUM

İÇİNDEKİLER

Önsöz	2
Özet	3
Abstract (İSTEĞE BAĞLIDIR. DİLERSENİZ DOLDURUNUZ.).....	4
Materyal ve Yöntem	5
Proje Uygulamasına Ait Görseller	7
Sonuçlar	20

ÖNSÖZ

Erzurum'un MÖ 4900 yıllarında kurulduğu tahmin edilmektedir. Erzurum'u da içine alan bölge tarih boyunca Urartular, Kimmerler, İskitler, Medler, Persler, Parftlar, Romalılar, Sasaniler, Araplar, Selçuklular, Bizanslılar, Sasaniler, Moğollar, Saltukluklar, İlhanlılar ve Safaviler gibi çok çeşitli kavim ve milletler tarafından idare edilmiştir.1514 yılında şehir ve çevresini fetheden Osmanlılar, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu 1923 yılına kadar bu topraklarda hüküm sürmüşlerdir.

Binlerce yıllık geçmişi ile farklı devletlere ev sahipliği yapan Erzurum'da, devletlerde tarihi ve kültürünün birer imzası mahiyetindeki eserleri bu topraklara kazandırmışlardır. Eserlerden bir çoğu günümüze ulaşmış bir çoğu ise zaman içerisinde yok olup gitmiştir.

Erzurum'da karşılaşılan eserlerin başında kale gelmektedir. Bizans İmparatorluğu tarafından inşa edilen kalenin içinde ise İslami dönem yapılarının yer alması sanatın nasıl bir etkileşim içerisinde olduğunu göstermektedir. Bunun dışında Türk İslam devletleri tarafından inşa edilen her bir yapı bölgeyi bir İslam yurdu haline getirmiştir. Bunların başında eğitim yapıları olan medreseler, dini yapılar olan camilerle birlikte 93 harbinde şehre inşa edilen tabyalar gelmektedir. Bu yapılar dışında da gerek İslam devletlerinden gerekse diğer devletlerden pek çok eseri Erzurum'da görmek mümkündür. Bu sebeple büyük kültürel mirasın bilincine varılması ve tanıtılması önem teşkil etmektedir.

ÖZET

"Erzurum Yapılarını Tanıtma" projesi ile Edebiyat Fakültesi'nde 16 farklı bölümde öğrenim gören ve özellikle yeni gelen öğrencilere Erzurum'daki kültürel mirasın tanıtımı amaçlanmaktadır.

Projenin yürütüldüğü Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, üniversitenin farklı bölümleri barındıran ve en çok öğrenciye sahip olan fakültelerin başında gelmektedir. Anadolu coğrafyasının farklı illerinden gelen öğrencilerle birlikte yerel öğrenciler, her ne kadar sosyal medyayı yakından takip edip etkin bir şekilde kullansalar da bir şehrin bir devletin veya bir kültürün derinliğini ve önemini kavraması, yaşamış olduğu şehre aidiyet hissetmesi tamamen sosyal medya aracılığı ile gerçekleştirilmesi mümkün gözükmemektedir.

Binlerce yıllık tarihi geçmişi ile Anadolu'nun zirve şehirlerinden olan Erzurum'a hâkim olan devletleri ve eserleri, öğrencilerin bilmesi, tanınması ve keşfetmesi oldukça sınırlıdır. Şehrin belirli bölgelerini yoğun bir şekilde kullanan öğrencilerin eğer o alanla ilgili bir eğitim almıyorsa sadece görüp geçeceği ve bir fotoğraf çektireceği mekândan ibaret olacaktır. Bu sebeple karşılıklı bir etkileşim kurarak, kısa bilgiler ışığında Erzurum'un tarihini ve tarihi eserlerini öğrencilere aktarmak oldukça önemlidir.

Proje için öncelikle Erzurum tarihi ve kültürel eserleri liste halinde verildikten sonra bölgede ön plana çıkan ve sıkça ziyaret edileceği bilinen eserlerin kısa bir tanıtımı yapıp arka fonda fotoğraflarla desteklenerek bir tasarım meydana getirilmiştir.

Oluşturulan ve 6 bölümden oluşan kart tasarımı, dikkat ve ilgi çeken görsellerle desteklendikten sonra basım aşamasına geçilmiş, daha sonra fakülte içerisindeki öğrencilere yakından tanıtılarak teslim edilmiştir.

Bu proje Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Erzurum, Tarih, Sanat, Kültür, Tanıtım

ABSTRACT

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje ekibi tarafından 14.11.2022-15.11.2022 tarihleri arasında Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde gerçekleştirilmiştir.

Projenin Uygulanışı

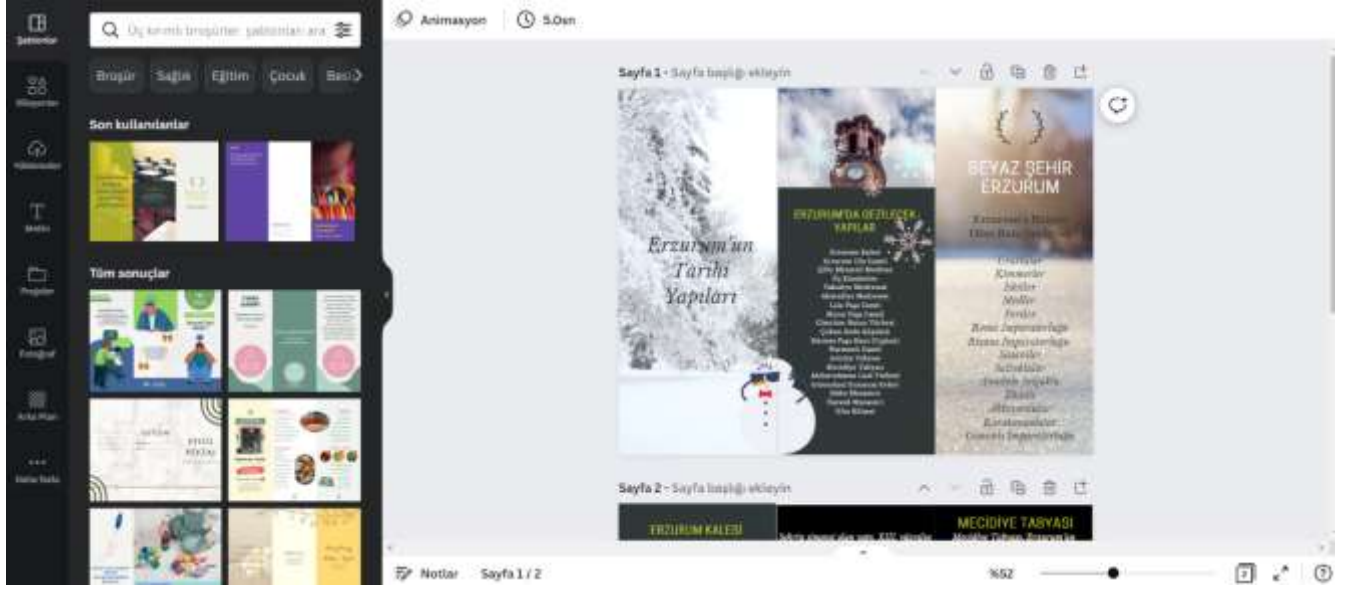
Projenin uygulanması için temel materyal tanıtım kartıdır. Bu kartın hazırlanması ve içeriğinin oluşturulması için bölge ile ilgili kısa bir literatür taraması yapılmış, tarihi ve kültürel eserlerin önem derecesi ortaya çıkartılmıştır.

İçerik ve bilgilerin hazırlanması ile birlikte kartın tasarım aşamasına geçilmiştir. Arkalı önlü tek sayfa dikey ve simetrik olarak düzenlenmiş 6 parçaya bölünmüştür. Her bir parçanın arka planı bölge ile özdeşleşmiş olan kar ve mimari yapılarla düzenlenmiştir. Bu düzenleme esnasında aralara küçük ikonlar yerleştirilerek tasarım aşaması tamamlanmıştır. Bu aşamadan sonra elde edilen bilgiler kronolojik olarak her bir bölüme okunaklı olacak şekilde yerleştirilip, yazı fontları ayarlanıp baskıya hazır hale getirilmiştir.

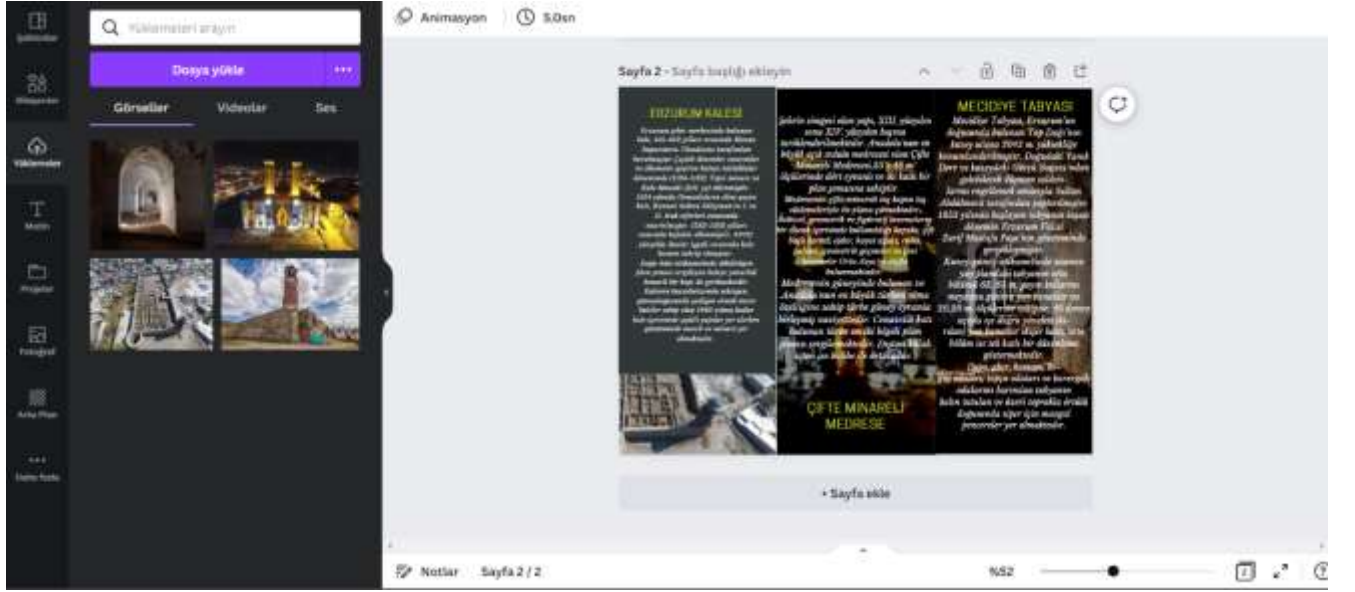
Tasarlanan kartın basım aşaması için farklı matbaa ve fotokopi yerleri ile görüşülmüştür. Kâğıt ve mürekkep fiyatlarının son dönemlerde zamlanması ve matbaalarının 1000 adetten aşağı basmaması sebebiyle kalitesi biraz daha iyi olan bir kâğıt üzerine renkli çıktı alınması uygun görülmüştür. Alınan her bir çıktı tek tek kontrol edilmiştir. Daha sonra gerekli yerlerden kırmalar yaparak kartlar ergonomik hale getirilmiş ve dağıtıma hazırlanmıştır.

Dağıtıma hazırlanan her bir kart, 14-15 Kasım 2022 tarihinde saat 14:00 ile 18:00 arasında Edebiyat Fakültesi'ndeki öğrencilere doğrudan verilip geçilmemiş, kısa bir bilgilendirme ve şehrin tanıtımı yapıldıktan sonra teslim edilmiştir.

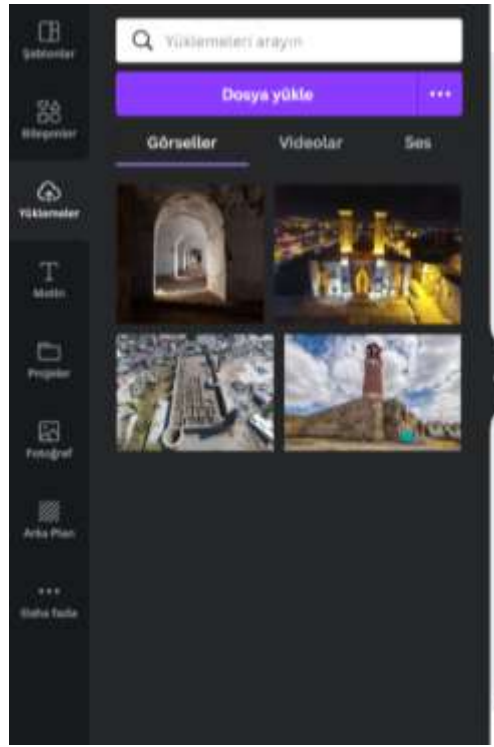
PROJE UYGULAMASINA AİT GÖRSELLER

Tanıtım Kartının Tasarlanması

Tanıtım Kartının Tasarlanması

Tanıtım Kartındaki Görsellerin Seçilmesi

Tanıtım Kartındaki İkon/Bileşenlerin Seçilmesi

Kartın Basıma Hazır Hali (Ön Yüz)

Kartın Basıma Hazır Hali (Arka Yüz)

Kartın Dağıtım Öğrencilere Dağıtımı

Kartın Dağıtım Öğrencilere Dağıtımı

Kartın Dağıtım Öğrencilere Dağıtımı

Kartın Dağıtım Öğrencilere Dağıtımı

Kartın Dağıtım Öğrencilere Dağıtımı

SONUÇLAR

Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ne 16 farklı bölümde eğitim öğretim gören öğrencilerin Erzurum'un tarihi ve kültürel mirası hakkında bilgi sahibi olması amacıyla proje yapılmıştır.

Proje kapsamında hazırlanan kısa ve eğitici bilgilerle düzenlenen tanıtım kartları, birebir öğrencilerle görüşülerek gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde sözlü bir bilgi aktarımı yapıldıktan sonra tasarlanan kartlar öğrenciye teslim edilmiştir. Teslim edilen her bir tanıtım kartının akabinde öğrencilerin memnuniyetleriyle ilgili ifadelerle karşılaşmış, bu da projenin amacına hizmet ettiğinin bir neticesi olarak ortaya çıkartılmıştır. Ayrıca görüşülen öğrencilerden bu kapsamda şehri ve bölgeyi bilen bir rehber eşliğinde gezilme talebiyle de karşılaşarak kültürel mirasın önemi ve öğrencilerinin ilgi alakasının seviyesi de tespit edilebilmiştir.

Projemizi destekleyerek öğrencilerin Erzurum tarih ve kültürü hakkında bilgilendirilmesi sağlayan Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Merkezi'ne teşekkür ederiz.